ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

“АХБОРОТ СОАТИ” МАТЕРИАЛЛАРИ

Ҳафтанинг ижтимоий – сиёсий воқеалари

(2017 йил 1Май – 6Май)

№35

Тошкент – 2017

“Нукус-фарм”, “Зомин-фарм”, “Косонсой-фарм”, “Сирдарё-фарм”, “Бойсун-фарм”, “Бўстонлиқ-фарм” ва “Паркент-фарм” эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони

Республикамизнинг фармацевтика тармоғини ривожлантиришга йўналтирилган инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга хорижий ва маҳаллий инвестицияларни фаол жалб этиш учун қулай шарт-шароитлар яратиш, доривор ўсимликлар хомашёсини етиштиришнинг ноёб шароитларини инобатга олган ҳолда маҳаллий доривор воситалар бозорини ўзимизда ишлаб чиқарилган юқори сифатли дори воситалари билан тўлдириш, уларни чуқур қайта ишлаш ҳамда юқори қўшилган қийматли фармацевтика маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ташкил этиш, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятларининг ишлаб чиқариш ва ресурс салоҳиятидан комплекс ҳамда самарали фойдаланиш асосида янги иш ўринларини яратиш ва республикамиз аҳолиси даромадларини ошириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Ташқи савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси, “Ўзфармсаноат” ДАК, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятлари ҳокимликларининг “Нукус-фарм”, “Зомин-фарм”, “Косонсой-фарм”, “Сирдарё-фарм”, “Бойсун-фарм”, “Бўстонлиқ-фарм” ва “Паркент-фарм” эркин иқтисодий зоналарини (кейинги ўринларда “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ деб аталади) ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. Қуйидагилар “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗнинг асосий вазифалари ва фаолият йўналишлари этиб белгилансин:

доривор ўсимликлар хомашёсини ўзига хос табиий шароитларда етиштириш ва кейинчалик қайта ишлаш борасида Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятларининг ишлаб чиқариш ва ресурс салоҳиятларидан комплекс ҳамда самарали фойдаланишни таъминлаш;

юқори қўшилган қийматли замонавий фармацевтика маҳсулотлари ва дори воситаларини ишлаб чиқаришни, биринчи навбатда белгиланган тартибда ташкил этилган плантацияларда етиштирилган доривор моддалар (субстанциялар) ҳамда доривор ўсимликлар хомашёси негизида ташкил этиш учун хорижий ва маҳаллий инвесторларнинг тўғридан-тўғри инвестицияларини жалб этиш;

доривор ўсимликлар хомашёсини қайта ишлаш ва дори воситалари, тиббиёт буюмлари, ёрдамчи ва қадоқлаш материаллари ишлаб чиқариш бўйича янги замонавий ишлаб чиқариш ва қувватларни ташкил этиш;
мустаҳкам кооперация алоқаларини ўрнатиш ва эркин иқтисодий зоналар ташкилотлари ҳамда республикамизнинг бошқа корхоналари ўртасида саноат кооперациясини ривожлантириш асосида маҳаллий доривор ўсимликлар хомашёси ва материаллари негизида фармацевтика маҳсулотлари ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш;
доривор ўсимликлар хомашёси интродукция ва культивациясини ўрганиш бўйича тажриба-экспериментал лабораториялари бўлган илмий-тадқиқот марказлари ташкил этиш.
3.Белгилаб қўйилсинки:
“Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗнинг фаолият кўрсатиш муддати, кейинчалик узайтириш имконияти билан 30 йилни ташкил қилади;
фаолият кўрсатиш муддати мобайнида “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ ҳудудларида алоҳида солиқ, божхона ва валюта режимлари амал қилади.
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддатда “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ дирекцияларини ташкил қилсин ҳамда “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ дирекцияларининг низомларини тасдиқлаган ҳолда улар фаолиятини ташкил этиш бўйича қарор қабул қилсин.
5. Эркин иқтисодий зоналар Маъмурий кенгашининг янгиланган таркиби 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.
Эркин иқтисодий зоналарнинг янгиланган Маъмурий кенгашига “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗга нисбатан бошқарув функциялари юклансин.
6. Янги ташкил этилаётган “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗга фаолиятини ташкил этиш комиссияси 2-иловага мувофиқ тузилсин.
Янги ташкил этилаётган иқтисодий зоналар фаолиятини ташкил этиш комиссияси зиммасига ушбу Фармонда назарда тутилган Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ва Тошкент

вилоятларининг ишлаб чиқариш ва ресурс салоҳиятидан юқори қўшилган қийматли фармацевтика маҳсулотлари ва дори воситалари ишлаб чиқаришда самарали фойдаланишни таъминлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга оширишни мувофиқлаштириш вазифаси юклансин.

7. Фармацевтика маҳсулотлари ва дори воситалари ишлаб чиқариш бўйича эркин иқтисодий зоналар фаолиятини ташкил қилиш борасидаги барча ишларни бажаришда амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ва Тошкент вилоятларида ҳудудий ишчи гуруҳлар 2а-иловага мувофиқ намунавий таркибда тузилсин.

8. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятлари ҳокимликлари бир ой муддатда белгиланган тартибда:

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси, Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси билан биргаликда “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ таркибига киритиш учун ташқи муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмаси билан яхши таъминланганлигини ҳисобга олган ҳолда ер участкалари чегаралари белгиланишини ва уларнинг ажратилишини;

ер участкаларини аниқлаш ва кейинчалик уларни доривор ўсимликлар хомашёси етиштириш бўйича плантациялар ташкил қилиш учун берилишини таъминласин.

9. “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ қатнашчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 26 октябрдаги ПФ-4853-сонли "Эркин иқтисодий зоналар фаолиятини фаоллаштириш ва кенгайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонининг 3, 4 ва 5-бандлари қоидалари татбиқ этилсин.

10. “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ дирекциялари эркин иқтисодий зоналарнинг бутун фаолият кўрсатиши даврида солиқлар ва давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий ажратмалар тўлашдан озод қилинсин.

11. “Ўзфармсаноат” ДАК, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятлари ҳокимликлари билан биргаликда икки ой муддатда “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ,

“Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ ҳудудларида саноат плантациялари ташкил этиш ва чуқур қайта ишланадиган дори воситалари ҳамда биологик фаол қўшимчалар ишлаб чиқаришга тавсия этилаётган доривор ўсимликлар рўйхатини ташкил этиш бўйича мақсадли Дастурни ишлаб чиқсин ва тасдиқлаш учун эркин иқтисодий зоналарнинг Маъмурий кенгашига киритсин.

12. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Тошкент фармацевтика институти билан биргаликда “Ўзфармсаноат” ДАКга ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идораларга вилоятларнинг тупроқ-иқлим шароитларидан келиб чиққан ҳолда саноат плантациялари ташкил қилиш учун доривор ўсимлик турлари рўйхатини, шунингдек, маҳаллий доривор ўсимликлар хомашёсидан фойдаланган ҳолда доривор моддалар (субстанциялар) ва дори воситалари ишлаб чиқиш соҳасидаги янги илмий тадқиқотлар натижаларини тизимли равишда тақдим этсин.

13. “Ўзфармсаноат” ДАК Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Ташқи савдо вазирлиги, Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятлари ҳокимликлари, инвестиция лойиҳалари ташаббускорлари билан биргаликда икки ой муддатда “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ ҳудудларида амалга оширилиши таклиф қилинаётган инвестиция лойиҳалари рўйхатини шакллантирсин ва тасдиқлаш учун эркин иқтисодий зоналарнинг Маъмурий кенгашига киритсин.

14. “Асака” АТБ ва бошқа тижорат банкларига:
“Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ ҳудудларида амалга ошириш таклиф этилаётган инвестиция лойиҳаларини биргаликда молиялаштириш учун, шунингдек, доривор ўсимликлар хомашёсини етиштириш бўйича плантациялар ташкил этиш учун хўжалик юритувчи субъектлар ва фермер хўжаликларига ўз маблағлари ҳамда Ўзбекистон Республикасининг давлат кафолати берилмаган ҳолда жалб этилган хорижий кредит линиялари ҳисобига кредитлар ажратиш;
гаров таъминоти етарли бўлмаган ёки мавжуд бўлмаган ҳолларда инвестиция лойиҳалари ташаббускорларига технологик ускуналар лизинг асосида етказиб берилишини таъминлаш тавсия этилсин.

15. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги, Автомобиль йўллари давлат қўмитаси, “Ўзбекэнерго” АЖ, “Ўзтрансгаз” АК, “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-

фарм" ЭИЗ, "Сирдарё-фарм" ЭИЗ, "Бойсун-фарм" ЭИЗ, "Бўстонлиқ-фарм" ЭИЗ ва "Паркент-фарм" ЭИЗ ҳудудларини, шунингдек, уларнинг иштирокчиларининг ишлаб чиқариш майдонларини тегишли ташқи муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмаси билан кафолатли таъминласин.

16. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги:

Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги, Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси, Автомобиль йўллари давлат қўмитаси, "Ўзфармсаноат" ДАК, "Ўзбекэнерго" АЖ, "Ўзтрансгаз" АК, "Ўзбекистон темир йўллари" АЖ, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятлари ҳокимликлари билан биргаликда "Нукус-фарм" ЭИЗ, "Зомин-фарм" ЭИЗ, "Косонсой-фарм" ЭИЗ, "Сирдарё-фарм" ЭИЗ, "Бойсун-фарм" ЭИЗ, "Бўстонлиқ-фарм" ЭИЗ ва "Паркент-фарм" ЭИЗ ҳудудларида йўл-транспорт, ишлаб чиқариш ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини жадал ривожлантириш дастурини уч ой муддатда тасдиқлаш учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

Молия вазирлиги, Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси билан биргаликда ҳар йили келгуси йилга Ўзбекистон Республикасининг Инвестиция дастури параметрларини шакллантиришда "Нукус-фарм" ЭИЗ, "Зомин-фарм" ЭИЗ, "Косонсой-фарм" ЭИЗ, "Сирдарё-фарм" ЭИЗ, "Бойсун-фарм" ЭИЗ, "Бўстонлиқ-фарм" ЭИЗ ва "Паркент-фарм" ЭИЗнинг транспорт, ишлаб чиқариш ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини ривожлантириш учун эркин иқтисодий зоналарнинг ўрнатилган тартибда ишлаб чиқилган ва тасдиқланган бош режалари асосида капитал қўйилмалар лимитларини ҳамда зарур марказлаштирилган инвестициялар ажратилишини назарда тутсин.

17. Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг:

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ҳамда Тошкент вилоятлари ҳокимликларининг тегишли равишда "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияларини "Нукус-фарм" ЭИЗ, "Зомин-фарм" ЭИЗ, "Косонсой-фарм" ЭИЗ, "Сирдарё-фарм" ЭИЗ, "Бойсун-фарм" ЭИЗ, "Бўстонлиқ-фарм" ЭИЗ ва "Паркент-фарм" ЭИЗнинг бош режаларини ишлаб чиқиш, шунингдек, йўл-транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмаларини қуриш ва реконструкция қилиш бўйича буюртмачи этиб;

"ЎзшаҳарсозликЛИТИ" ДУКни "Нукус-фарм" ЭИЗ, "Зомин-фарм" ЭИЗ, "Косонсой-фарм" ЭИЗ, "Сирдарё-фарм" ЭИЗ ва "Бойсун-фарм" ЭИЗнинг бош режаларини ишлаб чиқиш бўйича бош лойиҳалаш ташкилоти этиб;

“ТошкентбошпланЛИТИ” ДУКни “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗнинг бош режасини ишлаб чиқиш бўйича бош лойиҳалаш ташкилоти этиб белгилаш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

18. “ЎзшаҳарсозликЛИТИ” ДУК ва “ТошкентбошпланЛИТИ” ДУК уч ой муддатда “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗнинг бош режаларини ишлаб чиқсин ҳамда эркин иқтисодий зоналарнинг Маъмурий кенгаши билан келишган ҳолда қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тасдиқлаш учун киритсин.

19. “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ, Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ ҳудудларида логистика марказлари ҳамда божхона постлари ташкил этиш юзасидан бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

20. “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ ҳудудларида ёввойи ўсимликлардан тайёр фармацевтика маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича фаолиятни амалга оширган ёки ёввойи ўсимликлардан тайёр фармацевтика маҳсулотлари ишлаб чиқариш иштирокчилари, “Нукус-фарм” ЭИЗ, “Зомин-фарм” ЭИЗ, “Косонсой-фарм” ЭИЗ, “Сирдарё-фарм” ЭИЗ, “Бойсун-фарм” ЭИЗ, “Бўстонлиқ-фарм” ЭИЗ ва “Паркент-фарм” ЭИЗ билан тузилган шартномалари бўлган юридик ва жисмоний шахслар "Қизил китоб"га киритилмаган ҳамда ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тасдиқланадиган ёввойи ҳолда ўсадиган ўсимликлар рўйхатига киритилган ёввойи ўсадиган ўсимликлар тайёрлагани (тўплагани) учун ундириладиган тўлов табиий муҳитдан олинган ёввойи ўсимликлар (яланғоч қизилмиядан ташқари)га белгиланган тўловларнинг 50 фоизи миқдорида белгилансин.

21. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 12 январдаги ПФ-4931-сонли “Ургут”, “Ғиждувон”, “Қўқон” ва “Ҳазорасп” эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида”ги Фармони 5-бандининг биринчи хатбоши ҳамда 1-иловаси ўз кучини йўқотган, деб ҳисоблансин.

22. “Ўзфармсаноат” ДАК Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси, Ташқи савдо вазирлиги ҳамда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

23. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси

Президентининг Давлат маслаҳатчиси А.Н.Юнусходжаев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2017 йил 3 май

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
"Нукус-фарм", "Зомин-фарм", "Косонсой-фарм", "Сирдарё-фарм",
"Бойсун-фарм", "Бўстонлиқ-фарм" ва "Паркент-фарм"
эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида"ги Фармонига

ШАРҲ

Дори-дармон воситалари касалликларнинг олдини олиш ҳамда уларни даволашда муҳим аҳамият касб этиши ҳаммамизга яхши маълум. Ўз навбатида давлатимиз раҳбари томонидан фармацевтика саноатини ривожлантиришга, аҳоли ва даволаш-профилактика муассасаларини Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган сифатли, юқори самарали ва хавфсиз дори-дармон воситалари билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлаш лозим.

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда фармацевтика соҳасида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ва мавжудларини модернизация қилиш, чет эл инвестицияларини жалб қилиш учун қулай шароитлар яратиш, жаҳон бозорида рақобатдош тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажмларини ва унинг турларини кенгайтиришга қаратилган таркибий ўзгартиришлар амалга оширилди.

Натижада 146 та маҳаллий фармацевтика корхонаси томонидан 2000 хилдан ортиқ дори-дармон воситаларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. 2016 йил якунлари бўйича мамлакатимиз фармацевтика бозорида маҳаллий дори-дармон воситаларининг улуши 55 фоизни ташкил этди.

Шу билан бирга, тармоқда бугунги кунда олиб борилган таҳлиллар ички бозорни маҳаллий дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмлари билан янада кўпроқ тўлдириш учун республикамизнинг фармацевтика соҳасини ривожлантириш бўйича янада самарали чора-тадбирлар кўриш зарурлигини кўрсатмоқда.

Таъкидлаш жоизки, дунё фармацевтика саноатида 8500 турдаги дори-дармон воситалари ишлаб чиқарилаётган бўлса, уларнинг 6300 таси халқимиз

эҳтиёжлари учун импорт қилинади. Юртимиздаги дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмларини ишлаб чиқаришга мўлжалланган фармацевтика корхоналарининг хорижий хомашё ҳамда материаллар импортига юқори даражада боғлиқлиги соҳа ривожига асосий тўсиқ бўлиб қолмоқда.
Маҳаллий хомашё ва доривор ўсимликлар асосида дори-дармон воситаларини ишлаб чиқаришни кенгайтириш ҳисобига фармацевтика маҳсулотларининг маҳаллийлаштирилишини чуқурлаштириш ҳамда кенгайтириш, шунингдек, уларни тиббиёт амалиётига кенг жорий этиш долзарб масала ҳисобланади. Ҳозирги пайтда халқаро тиббиёт амалиётида фойдаланилаётган 350 турдаги доривор ўсимликлардан 71 таси республикамизда ташкил этилган саноат плантацияларида етиштирилади. Бу эса талаб ва эҳтиёж катта бўлган дори-дармон воситаларини маҳаллий шароитда узлуксиз ишлаб чиқариш учун етарли эмас, албатта. Шуни инобатга олган ҳолда, ишлаб чиқариш қувватларига яқин бўлган экологияси тоза ва соф бўлган туманларда янги плантацияларни ташкил этиш ривожланаётган фармацевтика соҳасининг долзарб вазифаларидан бири ҳисобланади.
Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Нукус-фарм”, “Зомин-фарм”, “Косонсой-фарм”, “Сирдарё-фарм”, “Бойсун-фарм”, “Бўстонлиқ-фарм” ва “Паркент-фарм” эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида”ги Фармони қабул қилиниши, авваламбор, республикамизнинг фармацевтика соҳасини ривожлантиришга, дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмлари ишлаб чиқарувчиларни қўллаб-қувватлашга, маҳаллий дори-дармон воситалари бозорини ўзимизда ишлаб чиқарилган юқори сифатли препаратлар билан тўлдиришга кенг имконият яратади.
Фармонда, жумладан, эркин иқтисодий зоналарни ташкил этиш фармацевтика саноатини янада ривожлантиришда биринчи даражали вазифа сифатида белгилаб берилган.
Тупроқ ва иқлим шароитлари ноёблигини инобатга олиб, Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ва Тошкент вилоятларида эркин иқтисодий зоналар ташкил этиш тўғрисида таклиф киритилган. Фармонда белгиланган мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун давлат органлари ҳамда хўжалик бирлашмаларига қуйидаги топшириқлар юклатилди:
ер участкалари чегараларини белгилаш ва уларни эркин иқтисодий зоналар таркибига киритиш учун ажратиш;
келгусида доривор ўсимликлар етиштириладиган плантациялар ташкил қилиш учун ер участкаларини аниқлаш ва уларни ажратиш;
эркин иқтисодий зоналар ҳудудларида саноат плантацияларини ташкил этиш, ўстириш учун тавсия этиладиган доривор ўсимликларнинг рўйхатини тузиш ҳамда кейинчалик ушбу доривор ўсимликларни чуқур қайта ишлаш, дори-

дармон воситалари ва биологик фаол қўшимчалар ишлаб чиқариш бўйича мақсадли Дастур ишлаб чиқиш.
Фармонда белгиланган вазифаларнинг амалга оширилиши доривор ўсимликлар хомашёсини қайта ишлаш ва дори-дармон воситалари, тиббиёт буюмлари, ёрдамчи ва қадоқлаш материаллари ишлаб чиқариш бўйича янги замонавий ишлаб чиқариш ва қувватларни ташкил этишга, маҳаллий доривор ўсимликлар хомашёси ва материаллар негизида фармацевтика маҳсулотлари ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш жараёнларини чуқурлаштиришга имкон беради.
Ташкил этилаётган эркин иқтисодий зоналарнинг фаолият муддати кейинчалик узайтириш имкони билан 30 йил этиб белгиланган, ушбу ҳудудларда алоҳида солиқ, божхона ва валюта тартиблари амал қилади.
Жумладан, эркин иқтисодий зоналар иштирокчилари томонидан тегишли инвестициялар киритилганда, улар:
ер солиғи, даромад солиғи, юридик шахслар мулк солиғи, ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи, микрофирмалар ва кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлови, шунингдек, Республика йўл жамғармаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Таълим ва тиббиёт муассасаларининг моддий-техника базасини ривожлантириш жамғармасига мажбурий ажратмалардан;
Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилмайдиган, четдан келтириладиган технологик асбоб-ускуналар, хомашё ҳамда бутловчи буюмларни олиб киришда божхона тўловларидан озод этилади.
Шунингдек, эркин иқтисодий зоналар иштирокчилари экспорт ва импорт қилинадиган товарлар учун ўзларига қулай бўлган тўлаш ҳамда ҳисоб-китоб қилиш шартлари ва шаклларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлади.
Ушбу берилаётган имтиёз ҳамда қулайликлар маҳаллий ҳамда хорижий инвесторлар томонидан иқтисодиётга тўғридан-тўғри инвестициялар киритилишига бўлган қизиқишни оширади.
Эркин иқтисодий зоналар иштирокчиларининг барчаси ва ҳар бири учун қулай шароитлар яратиш мақсадида эркин иқтисодий зоналар ҳудудлари, шунингдек, уларнинг иштирокчиларининг ишлаб чиқариш майдонлари тегишли ташқи муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмаси билан кафолатли таъминланади.
Шунингдек, Фармоннинг аҳамиятли томонларидан яна бири тижорат банкларига ўз маблағлари ва жалб этилган хорижий кредит линиялари ҳисобига эркин иқтисодий зоналар ҳудудларида амалга ошириш таклиф этилаётган инвестиция лойиҳаларини биргаликда молиялаштириш, шунингдек, доривор ўсимликлар хомашёси етиштириш бўйича плантациялар ташкил этиш учун хўжалик юритувчи субъектлар ва фермер хўжаликларига кредитлар ажратиш тавсия этилмоқда. Шу билан бирга, гаров таъминоти етарли бўлмаган ёки мавжуд бўлмаган ҳолларда тижорат банклари

инвестиция лойиҳалари ташаббускорларига технологик ускуналарни лизинг асосида белгиланган тартибда етказиб берилишини таъминлайди. Фармоннинг қабул қилиниши ички бозорни кенг турдаги ҳаммабоп, сифатли дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмлари билан янада тўлиқ тўлдириш ва алоҳида ҳудудларнинг саноат салоҳиятини ривожлантириш масалаларини ҳал этишга қаратилган.

Ишонч ёрлиқлари топширилди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2 май куни Европа Иттифоқининг мамлакатимиздаги делегацияси раҳбари этиб тайинланган Эдуардс Стипрайс, Қирғизистон Республикаси, Франция Республикаси, Италия Республикаси, Чехия Республикаси, Япония, Миср Араб Республикаси, Туркия Республикаси ва Саудия Арабистони Подшоҳлигининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчилари этиб тайинланган Данияр Сидиқов, Виолен де Вильмор, Андреа Бертоцци, Ярослав Сиро, Нобуаки Ито, Амани ал-Итр, Аҳмет Башар Шен, Ҳишам бин Мишал ал-Сувейлимдан ишонч ёрлиқларини қабул қилиб олди.

Президентимиз дипломатик миссиялар раҳбарларини самимий қутлар экан, Ўзбекистон ушбу давлатлар билан ҳамкорликни изчил ривожлантиришга алоҳида аҳамият қаратишини таъкидлади.

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришган дастлабки кунлардан бошлаб пухта ўйланган ташқи сиёсатни изчил амалга ошириб келмоқда, деди Шавкат Мирзиёев. Унинг замирида халқимизнинг кўп асрлик тарихи, маданияти, анъана ва қадриятлари, эзгу орзу-интилиш ва манфаатлари мужассамдир.

Ўзбекистоннинг ташқи сиёсати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Низомида мустаҳкамлаб қўйилган асосий ҳуқуқий тамойилларга ва Конституциямизга, мамлакатимиз ўз зиммасига олган халқаро мажбуриятларга тўлиқ мос ҳолда амалга оширилмоқда.

Биз бундан буён ҳам ташқи сиёсатимизни олиб боришда Ўзбекистон Республикасининг Ташқи сиёсий фаолият концепциясида белгиланган стратегик вазифалар ва устувор йўналишларга таянамиз.

Биз ўзимиз танлаган, тинчликпарварликка асосланган, юзага келадиган зиддият ва қарама-қаршиликларни фақат тинч, сиёсий воситалар билан ҳал этишга қаратилган йўлга доимо содиқмиз, деди давлатимиз раҳбари.

Ҳеч қандай ҳарбий-сиёсий блокларга қўшилмаслик, бошқа давлатларнинг ҳарбий базалари ва объектларининг Ўзбекистон ҳудудида жойлашувига, ҳарбийларимизнинг чет эллардаги операцияларда иштирок этишига йўл қўймаслик давлатимизнинг қатъий сиёсий позицияси бўлиб қолади.

Ташқи сиёсат соҳасидаги барча ҳамкорларимизга нисбатан очиқлик ва хайрихоҳлик руҳида, прагматик сиёсат олиб борамиз, деб таъкидлади Президентимиз Шавкат Мирзиёев.
Ўзбекистон Европа Иттифоқи билан самарали муносабатларни юксак қадрлайди. Бунинг мустаҳкам ҳуқуқий негизини Шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим ташкил этади. Ушбу ҳужжат асосида кўп қиррали муносабатларнинг таъсирчан механизмлари — Ҳамкорлик кенгаши ва қўмитаси, Парламентлараро ҳамкорлик қўмитаси ва бошқа тузилмалар фаолият кўрсатмоқда.
"Европа Иттифоқи — Марказий Осиё" форматидаги вазирларнинг навбатдаги учрашуви шу йил кузда Ўзбекистонда ўтказилиши ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.
Ўтган йили "Тўқимачилик битими"нинг Европа парламенти томонидан тасдиқлангани савдо-иқтисодиёт соҳасидаги ҳамкорликни янада кучайтириш учун янги истиқболлар очмоқда.
Мамлакатимиз Ўзбекистон — Европа шериклигининг кенг кўламли инвестиция дастури доирасида Европа тикланиш ва тараққиёт банки билан ҳамкорликни янада ривожлантириш бўйича фаол иш олиб бормоқда.
Ўзбекистон дунёдаги барча давлатлар, аввало, қўшни мамлакатлар билан яхши қўшничилик, дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратмоқда.
Халқимизда "Ён қўшни — жон қўшни", "Қўшнинг тинч — сен тинч" деган мақоллар бор. Булар тарих тажрибасидан келиб чиқиб, неча минг йиллик яхши қўшничилик муносабатларини инобатга олиб айтилган буюк ҳикматли сўзлардир.
Ўзбекистон Республикаси Қирғизистон Республикаси билан ўзаро манфаатли алоқаларни янги босқичга кўтаришни муҳим вазифа деб билади. Халқларимиз ўртасидаги замонлар синовидан ўтган қардошлик ришталари ўзаро ҳурмат ва дўстлик муносабатлари, муштарак маданий қадриятлар орқали узвий боғланиб кетган.
Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Қирғизистон Президенти Алмазбек Атамбоевнинг Самарқанд шаҳрида ўтказган музокаралари икки томонлама ҳамкорлик соҳасида янги саҳифа очди. Мамлакатимиз Қирғизистон билан ўзаро ҳурмат, бир-бирининг манфаатларини тан олиш асосида ва халқаро ҳуқуқ меъёрларига мувофиқ тарзда янада самарали ҳамкорлик қилишга тайёр.
Ўзбекистон билан Франция ўртасидаги кенг кўламли алоқалар изчил ривожланиб бормоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик кенгаши доимий аъзоси сифатида Франция Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудуд яратиш бўйича ташаббусини қўллаб-қувватлаган.

Давлатларимиз ўртасида фаол сиёсий мулоқот олиб борилмоқда. Шу йил март ойида Ўзбекистон ташқи ишлар вазири Парижга, апрель ойида эса Франция ташқи ишлар вазири Тошкентга ташриф буюрди.

Франция компанияларининг мамлакатимиз иқтисодиётидаги иштирокини, икки томонлама савдо ҳажми ўсиб бораётганини алоҳида қайд этиш зарур. Ўзбекистонда Франция тараққиёт агентлигининг тузилмаси иш бошлади.

Маданий-гуманитар соҳадаги ҳамкорлик ўзаро алоқаларнинг муҳим йўналиши ҳисобланади. Ёшларимизнинг француз тилини пухта ўрганиши учун “Француз альянси”нинг мамлакатимиздаги фаолияти қўллаб-қувватланмоқда.

Ўзбекистон билан Италия ўртасидаги муносабатлар изчил ривожланиб бормоқда. Икки давлат парламентлари орасида яқин ва самарали ҳамкорлик йўлга қўйилгани эътиборга сазовордир.

Савдо, иқтисодиёт ва саноат соҳасидаги ҳамкорлик ҳамда экспорт кредитлари бўйича Ўзбекистон — Италия ҳукуматлараро ишчи гуруҳининг шу йил Рим шаҳридаги навбатдаги -йиғилиши икки томонлама савдо-сотиқ ҳажмининг ўсиши, иқтисодиётимизга Италия сармоялари ортиши учун қулай шарт-шароит яратади.

2009 йилда Тошкент шаҳрида очилган Турин политехника университети Ўзбекистон ёшлари ҳавас билан интиладиган олий ўқув юртларидан биридир. Иқтисодиётнинг реал секторидаги талабни инобатга олган ҳолда, жорий йилда мазкур университет учун қабул квоталарини ошириш масаласи кўриб чиқилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси билан Чехия Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатлар мустаҳкамланмоқда. 2015 йилда Чехия Сенати раиси М. Штех, жорий йил февраль ойида Депутатлар палатаси раиси Я. Гамачек бошчилигидаги делегациялар мамлакатимизда бўлди. Томонлар турли даражадаги, жумладан, олий мақомдаги ташрифларни амалга оширишдан манфаатдор.

Савдо, инвестиция ва туризм соҳаларида ҳали ишга солинмаган катта имкониятлардан келгусида Ўзбекистон ва Чехия равнақи, халқларимиз фаровонлиги йўлида кенг фойдаланиш мумкин.

Япония Ўзбекистоннинг ташқи сиёсатида алоҳида ўрин тутадиган стратегик ҳамкоридир. Япония нафақат иқтисодий ривожланган, балки глобал муаммоларни ҳал этишда тобора сезиларли роль ўйнаётган қудратли давлатдир.

Япония Бош вазири Синдзо Абэнинг 2015 йил октябрда Ўзбекистонга амалга оширган расмий ташрифи кўп қиррали ҳамкорлигимизни стратегик шериклик руҳида ривожлантириш йўлида янги қадам бўлди.

Ўзбекистон Япония билан инвестициявий ва молиявий-техник ҳамкорликни янада кенгайтириш, юқори технологиялар, транспорт инфратузилмаси,

коммуникация, машинасозлик каби истиқболли тармоқлар бўйича лойиҳа ва дастурларни биргаликда амалга оширишга тайёр.
Ислом Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети қошида ташкил этиладиган Ўзбекистон — Япония ёшлар инновация марказининг ишга туширилиши мўлжалланмоқда. Мазкур марказ саноат тармоқларига энг илғор инновацион ғоя ва технологияларни кенг татбиқ этиш, соҳа ривожини янги босқичга кўтаришда катта аҳамиятга эга бўлади.
Ўзбекистон ва Миср халқларини кўп асрлик ришталар, муштарак маданий қадриятлар боғлаб туради. Нил дарёсида сув ҳажмини ўлчайдиган ноёб қурилма — ниломер ускунасини яратган буюк аждодимиз Аҳмад Фарғонийнинг бой илмий мероси билан халқларимиз бирдек фахрланади.
Аллома бобомизнинг Қоҳира шаҳрида барпо этилган муаззам ҳайкали тимсолида Миср халқининг ўзбек халқига бўлган юксак ҳурмат-эҳтироми ифодасини кўрамиз.
Ўзбекистон нафақат минтақада, балки араб ва мусулмон оламида катта обрў-эътиборга эга Миср Араб Республикаси билан анъанавий дўстона ҳамкорликни янги босқичга кўтаришдан манфаатдор.
Туркия Ўзбекистон мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олган давлатлардан. Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдўғоннинг Самарқандда ўтган музокаралари давлатларимиз ўртасидаги муносабатларни янги босқичга олиб чиқиш жараёнини бошлаб берди.
Ўзбекистон икки томонлама келишувларни амалга ошириш бўйича барча соҳаларни қамраб олган Амалий ҳаракатлар режасини, яъни ўзига хос “йўл харитаси”ни қабул қилди. Ўзаро савдо ҳажмини кўпайтириш ва истиқболли инвестиция лойиҳаларини амалга оширишда Савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссия фаолиятига алоҳида эътибор қаратилмоқда.
Яқинда Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг Туркияга ташрифи чоғида савдо ва сармоявий, туризм, транспорт коммуникациялари, логистика ва бошқа соҳаларда эришилган келишувлар ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш учун мустаҳкам асос бўлиб хизмат қилади.
Туркия ташқи ишлар вазирининг яқинда Ўзбекистонга амалга оширган ташрифи доирасида ана шу масалалар муҳокама қилинди.
Саудия Арабистони Подшоҳлиги билан ҳамкорлик Ўзбекистон учун муҳим аҳамият касб этади.
Сўнгги йилларда ҳаж амалини адо этишни истаётган юртдошларимиз ортиб бораётганини инобатга олиб, 2017 йилда мамлакатимиздан ҳаж зиёратига борувчилар сони оширилди.
Ўзбекистон Саудия Арабистони билан халқаро ташкилотлар доирасидаги алоқалар, жумладан, Ислом ҳамкорлик ташкилоти билан ўзаро муносабатларга алоҳида аҳамият қаратади. Ўзбекистон ҳозирги вақтда ушбу

ташкилотнинг Ташқи ишлар вазирлари кенгаши фаолиятига раислик қилмоқда.
Ўзбекистон Саудия Арабистони билан ўзаро манфаатли ва узоқ муддатли муносабатларни савдо-иқтисодий, сармоявий ва молиявий соҳаларда янада фаоллаштириш тарафдори.
Президентимиз Шавкат Мирзиёев элчиларни мамлакатимизда иш бошлаётгани билан самимий табриклаб, уларнинг масъулиятли фаолиятига муваффақият тилади.

Сайидо Насафий (1637-1710)

Сайидо Насафий (тахаллуси; исми Миробид) (1637—Насаф — 1710) — шоир. Бухоро мадрасаларида ўқиган. Тўқувчилик билан кун кечирган. Турди билан яқин дўст бўлган, унинг таъсирида ижоди камолга етган.
Дастлаб асарларида аштархоний ҳукмдорларни мадҳ этган, уларга мадҳиялар ёзган. Лекин ижтимоий тенгсизлик, адолатсизликлар моҳиятини тушунгач, мадҳиябозликдан узоклашган. Асарларида жабру зулмга қарши норозилик асосий ўринни эгаллаган.
«Шаҳр ошуб» манзума сида 212 хил касб-ҳунар эгаси ҳақида фикр билдирган, ҳунар аҳлини улуғлаган. «Баҳориёт» («Ҳайвонотнома») мажозий мунозара асарида, айрим ғазалларида ўз даврининг ижтимоий-сиёсий муҳити танқид қилинган. Асарлари нафис, содда тилда ёзилгани учун тез оммалашган.

Тошмуҳаммад Қори-Ниёзий (1897-1970)

Қори-Ниёзий Тошмуҳаммад Ниёзович (1897.2.9, Хўжанд — 1970.18.3, Тошкент) — математик олим, педагог, жамоат арбоби. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби (1939). Ўзбекистон Фанлар академияси академиги (1943), физика-математика фанлари доктори (1939), профессор (1931). Ўзбекистон Фанлар академиясининг биринчи президенти (1943—47). Меҳнат Қаҳрамони (1967).
Фарғона шаҳрида янги типдаги биринчи ўзбек мактабини ташкил қилган (1917), 1920 йилда бу мактаб Қўқон шаҳридаги дорилмуаллимлик таълим-тарбия курси билан қўшилиб, Фарғона вилоят таълим-тарбия техникумига айлантирилди ва Қори-Ниёзий унга директор қилиб тайинланди.
Қори-Ниёзий Ўрта Осиё университетини тугатган (1929), шу университет ректори (1931—33), Ўзбекистон Маориф халқ комиссари ва айни пайтда Ўзбекистон ХКС ҳузуридаги Фан қўмитаси президиуми раиси (1937-38), Тошкент ирригация ва механизапиялаш муҳандислари институти математика кафедраси мудири (1939 йилдан). Ўзбекистон ХКС раиси ўринбосари (1939—43), айни вақтда СССР Фанлар академияси Ўзбекистон филиали президиуми раиси (1940—43). Ўзбекистон Фанлар академияси Президиуми

аъзоси (1947—62) ва физика-математика фанлари бўлими раиси (1954—60), «Фан ва турмуш» журнали бош муҳаррири (1939—70).
Қори-Ниёзий Ўзбекистон халқларининг маданий ҳаёти тарихига доир илмий ишлар муаллифи. Элементар ва олий математика бўйича ўзбек тилидаги биринчи дарсликлар муаллифи. Қори-Ниёзийнинг «Ҳаёт мактаби» эсдаликлар китобида республикада фан, маориф ва маданият тараққиёти тарихи ўз аксини топган.
Давлат мукофоти (1952) ва Беруний номидаги Ўзбекистон давлат мукофоти лауреати (1970). Ўзбекистон Республикасининг «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотланган (2002).
Ўзбекистон педагогика фанлари илмий текшириш институги, Тошкентдаги кўчалардан бири ва 206-мактаб унинг номи билан аталган.

Шароф Рашидов (1917-1983)

Адиб, йирик давлат арбоби Шароф Рашидов 1917 йилнинг 5 ноябрида Жиззахда деҳқон оиласида таваллуд топган, Наримонов мактабида таҳсил кўрди. 1934 йилда Жиззахдаги педагогика техникумини, 1941 йилда Самарқанд дорилфунунини тугатади. Шундан сўнг муаллим ва мухбир сифатида ўз фаолиятини бошлайди. 1938-1941 йилларда Самарқанд вилоятининг «Ленин йўли» рўзномасида ишлайди. 1941-1942 йилларда Улуғ Ватан урушида қатнашади. Фронтдан қайтгач, 1944-1947 йилларда раҳбарлик ишига ўтади. Самарқанд вилоят партия котиби бўлиб фаоллик кўрсатади, 1947—1949 йилларда «Қизил Ўзбекистон» рўзномасига муҳаррирлик қилади. 1940-1950 йилларда Ўзбекистон Ёзувчилари уюшмаси раиси, 1950-1959 йилларда Ўзбекистон Олий Кенгаши Раёсатининг раиси, 1959-1983 йилларда Ўзбекистон
Компартиясининг Биринчи котиби бўлиб ишлади. Токи умрининг охири гача Республика партия ташкилотига раҳбарлик қилди. Шунингдек, Иттифоқ Партия Марказий қўмитаси Сиёсий Бюроси аъзолигига номзод ҳам эди. У ўн бир марта «Ленин ордени», икки марта (1974, 1977) «Меҳнат қаҳрамони Олтин юлдузи» ва Ленин мукофоти совриндори ҳам бўлган. Унинг ижоди асосан 30-йилларнинг иккинчи ярмида бошланган бўлиб, дастлаб шеъриятда қалам тебратган. Унинг биринчи шеърий тўплами «Самарқанд куйлари” номи билан босилган. Сўнг эса «Ўлкам», «Орзуимиз» (1939) каби шеърлари чоп этилган. Улуғ Ватан уруши даврида фашизмга қарши ғалабага етакловчи шеърлар ёзиб, 1945 йилда «Қаҳрим» номи билан тўплам сифатида чоп эттиради. У айни чоғда адабиётшунос ва мунаққид сифатида ҳам қалам тебратган эди. У жанг майдонларида:
Агар жангдан қайтсам орқамга,
Лаънат ўқинг, яшашим бекор, —
деган аҳд билан она-Ватан душманларига, фашизмга қарши қаҳр-ғазаб туйғуларини тўкиб сочади.
Шароф Рашидов мақоланавис — публисистликдан камолга етган адиб

даражасига кўтарилди. Шунинг учун ҳам унинг бадиий ижоди намуналарида бу руҳ етакчи ўринни эгаллайди. Адибнинг катта наср намуналари бўлган «Ғолиблар», «Бўрондан кучли», «Қудратли тўлқин” романларида урушдан кейинги Ўзбекистон халқини, тикланиш йилларидаги меҳнат жасоратлари бадиий ифодасини топган. Ижодкорнинг «Кашмир қўшиги», «Комде ва Мудан” каби лирик қиссалари анъанавий Шарқ достончилиги услубида битилган бўлиб, ёшлик, баҳор, гўзал ҳаёт нашидаси мадҳига бағишлангандир. Адиб ҳаётининг сўнгги йилларида яратган «Дил амри» қиссаси Ватан уруши йилларида Белорус заминида кечган жанг манзаралари, турли миллат жангчиларининг ғалаба йўлида олиб борган ҳаёт-мамот кураши тасвирига багишланган. Шароф Рашидов Шўро ҳокимияти даврининг барча давлат арбоблари сингари вафотидан кейин қораланди. Ҳаёти ва ижодини ўрганиш таъқиқланди. Мустақиллик шарофати билан камтарин адиб ва давлат арбобининг номи қайта тикланди. У 1983 йилнинг кузида тўсатдан вафот этди.